

En skyldighet att erbjuda lovskola

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i skollagen.

De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär att huvudmän ska vara skyldiga att i vissa situationer erbjuda elever i grundskolan undervisning under skollov. Lovskola ska erbjudas elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte bli behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskola ska även erbjudas elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått sådan behörighet. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 respektive 9 och uppgå till minst 50 timmar i båda fallen.

Vidare innebär lagändringarna att den tid som en elev har deltagit i en lovskola, som huvudmannen frivilligt har anordnat under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år, ska få räknas av från ett erbjudande om lovskola. Om eleven under en sådan period har deltagit i lovskola i minst 50 timmar behöver huvudmannen inte erbjuda eleven lovskola i juni det aktuella året. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala garanterade undervisningstiden enligt skollagen. Lovskola som anordnas enligt skollagen ska ingå i grundskolan.

Därutöver innebär lagändringarna att en elev kunna tacka nej till lovskola, men om ett erbjudande accepteras ska eleven delta i verksamheten. Vidare ska undervisning inom ramen för lovskolan få överlämnas på entreprenad. Den nuvarande bestämmelsen om tilläggsbelopp till enskilda huvudmän ska utökas till att även omfatta ersättning för elever som deltar i lovskola.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

I betänkandet finns två reservationer (M, SD, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola

Sex yrkanden i följd motioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Rätten till lovskola m.m.	17
Reservationer	19
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (SD).....	19
2. Rätten till lovskola m.m., punkt 2 (M, C, L, KD).....	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	21
Propositionen	21
Följdmotionerna	21
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

b) godtar vad utskottet anför om regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:156 punkt 1 och avslår motion

2016/17:3658 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD).

Reservation 1 (SD)

2. Rätten till lovskola m.m.

Riksdagen avslår motion

2016/17:3705 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkandena 1–5.

Reservation 2 (M, C, L, KD)

Stockholm den 30 maj 2017

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Roza Güclü Hedin (S), Maria Stockhaus (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlas regeringens proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola och två följdmotioner som väckts med anledning av propositionen.

De behandlade förslagen finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Regeringen beslutade den 6 mars 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur en tioårig grundskola med obligatorisk skolstart från sex års ålder lämpligast kan införas. Utredaren skulle även utreda och föreslå hur en förlängning av skolplikten med ett år för elever i nuvarande årskurs 9, som inte når behörighet till gymnasieskolans nationella program, kan utformas och införas. Slutligen skulle utredaren utreda hur en obligatorisk sommarskola som är riktad till samma elevgrupp och elever i nuvarande årskurs 8 som löper risk att inte nå behörighet till gymnasieskolans nationella program kan utformas och genomföras. Utredningen redovisade sina förslag i betänkandet Mer tid för kunskap – förskoleklass, förlängd skolplikt och lovskola (SOU 2015:81) den 30 september 2015.

I propositionen behandlas utredningens förslag som rör lovskola. Betänkandet har remissbehandlats. Under den fortsatta beredningen har tjänstemän från Utbildningsdepartementet samrått med företrädare för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om bl.a. de ekonomiska effekterna av de förslag som lämnas i propositionen. Vidare har vissa myndigheter och organ beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss.

Lagrådet har inte haft några invändningar mot förslaget.

Propositionens förslagspunkt 2 gäller ändringar i 10 kap. 3 § skollagen. Bestämmelsen är även föremål för ändringsförslag i proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor som riksdagen behandlar parallellt under våren 2017. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan lagförslagen har propositionens förslagspunkt punkt 2 förts över till det ärendet. Utskottet behandlar dock förslaget i sak i det nu aktuella ärendet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det införs bestämmelser i skollagen (2010:800) om att huvudmän ska vara skyldiga att i vissa situationer erbjuda elever i grundskolan undervisning under skollov. Lagändringen innebär en skyldighet för huvudmän att erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 respektive 9 och har behov av det för att uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 8 respektive 9 och uppgå till minst 50 timmar i båda

fallen. Den tid som en elev har deltagit i en lovskola, som huvudmannen frivilligt har anordnat under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år, får räknas av från ett erbjudande om lovskola. Om eleven under en sådan period har deltagit i lovskola i minst 50 timmar behöver huvudmannen inte erbjuda eleven lovskola i juni det aktuella året.

Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala garanterade undervisningstiden enligt skollagen. Lovskola som anordnas enligt skollagen ska ingå i grundskolan. En elev ska kunna tacka nej till lovskola, men om ett erbjudande accepteras ska eleven delta i verksamheten. Vidare ska undervisning inom ramen för lovskolan få överlämnas på entreprenad. Den nuvarande bestämmelsen om tilläggsbelopp till enskilda huvudmän ska utökas till att även omfatta ersättning för elever som deltar i lovskola.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800). Lagändringen innebär en skyldighet för huvudmän att erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 respektive 9 och har behov av det för att uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 respektive 9. En huvudman får från ett erbjudande om lovskola räkna av den tid som eleven har deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år. En huvudman ska få överlämna undervisning inom ramen för lovskola till en annan huvudman genom entreprenad.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avslag på propositionen. Jämför reservation 1 (SD).

Propositionen

Bakgrund

I syfte att förbättra skolresultaten har allt fler huvudmän börjat anordna undervisning under skollov. På så sätt ges de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven för godkänt betyg eller de elever som inte uppnått behörighet till gymnasieskolan möjlighet till extra undervisning. Undervisning under skollov anordnas på frivillig väg, och de huvudmän som väljer att ge eleverna denna möjlighet har under flera år kunnat ansöka om bidrag från staten. Det har visat sig dels att allt fler elever ges möjlighet till undervisning under skollov, dels att undervisningen kan vara ett framgångsrikt sätt för elever att under en koncentrerad tid nå goda resultat och därmed uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Skolverkets senaste sammanställning av antalet ansökningar om statsbidrag för undervisning under lov visar att knappt 20 procent av landets kommuner inte ansöker om sådant bidrag. Det är inte möjligt att med utgångspunkt i denna uppgift dra någon säker slutsats om hur stor del av eleverna som är i behov av undervisning under skollov och som inte erbjuds att delta i sådan verksamhet. Det är emellertid en indikation på att en inte obetydlig del av grundskolans elever i dag inte ges en sådan möjlighet.

Den nuvarande ordningen, där det är upp till huvudmannen att avgöra om det ska anordnas undervisning under skollov eller inte, gör att inte alla elever

är garanterade en sådan möjlighet. Därmed får inte alla grundskolans elever samma möjlighet till undervisning, vilket i förlängningen kan ha en negativ inverkan på deras möjligheter att exempelvis nå behörighet till gymnasieskolan.

Eftersom det i dag saknas bestämmelser som reglerar innehållet och minsta omfattning av undervisning under skollov, är det upp till varje huvudman att avgöra om sådan undervisning ska erbjudas och, om undervisning erbjuds, hur den ska utformas. Det innebär att undervisningen kan uppvisa skillnader i fråga om vilka ämnen som eleverna ges möjlighet att läsa och hur länge verksamheten pågår. Även detta förhållande kan leda till problem när det kommer till att alla elever ska erbjudas likvärdiga förutsättningar. Avsaknaden av regler för undervisning under skollov gör även att det kan uppstå oklarheter om vilka rättigheter som elever har. Det rör exempelvis tillgången till skolskjuts, näringsriktiga skolmåltider, tillgång till elevhälsa m.m.

En skyldighet att erbjuda lovskola leder till ökad likvärdighet

Regeringen föreslår att en huvudman för grundskola ska erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. En huvudman ska även erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått sådan behörighet. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 8 respektive 9, och undervisningen ska uppgå till sammanlagt minst 50 timmar i båda fallen. Tiden för lovskola ska inte ingå i den minsta totala undervisningstiden. En huvudman får från ett erbjudande om lovskola räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år. Om eleven under en sådan period har deltagit i lovskola i minst 50 timmar behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande om lovskola i juni det aktuella året.

Förslaget innebär vidare att lovskola som anordnas enligt skollagen ska ingå i grundskolan. Verksamheten får omfatta högst åtta timmar per dag och får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar. Lovskolan får avbrytas om syftet med undervisningen uppnås på kortare tid än vad erbjudandet om lovskola avser. Det ska införas en definition av lovskola i skollagen med innebörden att det är fråga om undervisning inom grundskolan som anordnas enligt skollagen under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om lovskola.

I syfte att öka andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program ska huvudmän i vissa situationer vara skyldiga att erbjuda lovskola

I propositionen anges som skäl för förslaget bl.a. att regeringen och tidigare regeringar genom statsbidrag har uppmuntrat huvudmän att på frivillig väg anordna undervisning under skollov. Erfarenheter visar dock att alla elever som har behov av lovskola inte ges en sådan möjlighet. Vidare medför nuvarande ordning att det, när lovskola erbjuds, är upp till huvudmannen att avgöra i vilken omfattning som eleven ska ges möjlighet till undervisning och vilka ämnen som eleven ska få undervisning i. Dessa förhållanden innebär att alla elever inte ges samma möjligheter till kompletterande undervisning som kan vara avgörande för att de ska nå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Att införa en reglering enligt vilken huvudmän är skyldiga att i vissa situationer erbjuda undervisning i lovskola kan enligt regeringen vara ett sätt att komma till rätta med detta.

Förslaget om lovskola kommer att medföra ett utökat åtagande för huvudmännen, och det kan komma att uppstå vissa utmaningar att rekrytera behöriga lärare. Lovskolans speciella karaktär kan emellertid förväntas bidra till att underlätta rekryteringen av lärare. För att underlätta anordnandet av lovskola föreslår regeringen vidare att en huvudman ska ha rätt att bestämma vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. Därutöver lämnas förslag om att det också ska vara möjligt att överlämna undervisning inom lovskolan på entreprenad. Avsikten med dessa förslag är att huvudmännen ska ges möjlighet att forma undervisningsgrupper med en lämplig storlek. Därmed ges en huvudman, genom att samla lovskolans elever till en viss skolenhet eller genom samverkan med en annan huvudman, ökade möjligheter att hantera en lokal brist på lärarresurser. Med hänsyn tagen till de positiva effekter som en lovskola kan förväntas medföra för eleverna, anser regeringen att det finns övervägande skäl för att införa bestämmelser i skollagen enligt vilka huvudmännen ska vara skyldiga att i vissa situationer erbjuda lovskola.

Av bestämmelserna måste det framgå vilken rätt en elev har till lovskola

Regeringen anger att det grundläggande skälet för att införa en skyldighet att erbjuda lovskola är att alla elever i behov av det ska få rätt till sådan undervisning. En sådan reglering förväntas bidra till att skapa en mer jämlik skola. Då det är fråga om vissa elevers rätt till lovskola måste bestämmelserna utformas på sådant sätt att det framgår klart och tydligt till vem ett erbjudande ska riktas, vilken omfattning som lovskolan ska ha och när lovskolan ska anordnas. Regeringen anser att huvudmännen i stor utsträckning bör ges möjlighet att avgöra när lovskolan ska anordnas. Den nya regleringen bör inte utformas så att den riskerar att försvåra för huvudmännen att erbjuda den lovskola som redan i dag anordnas på frivillig väg.

De elevgrupper som ska ha rätt till lovskola måste preciseras

Regeringen anför vidare i skälen för förslaget att en huvudman ska vara skyldig att erbjuda lovskola till elever som avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan, vilket i praktiken innebär att det är de elever som inte har uppnått behörighet till ett yrkesförberedande program som kommer att omfattas av denna skyldighet.

Enligt regeringen finns det skäl att begränsa skyldigheten att erbjuda elever som avslutat årskurs 8 lovskola vid de fall då eleven riskerar att inte uppnå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen i nästa årskurs och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Om huvudmannen gör bedömningen att eleven i nästa årskurs kommer att uppnå kunskapskraven för godkända betyg i den omfattning som krävs för att bli behörig till ett yrkesprogram, finns det ingen skyldighet att erbjuda lovskola. Det finns således ingen skyldighet att erbjuda lovskola till elever som riskerar att inte uppnå behörighet till ett högskoleförberedande program. Regeringen föreslår att skyldigheten bör utformas på sådant sätt att huvudmän riktar sitt erbjudande till samtliga elever som uppfyller förutsättningarna för lovskola. Det bör alltså inte vara möjligt för en huvudman att genom urval prioritera exempelvis de elever som bedöms ha störst möjlighet att nå kunskapskraven eller behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Frivilligt anordnad lovskola ska kunna räknas av mot skyldigheten att anordna lovskola

Regeringen konstaterar att förslaget innebär att en huvudman ska ha möjlighet att räkna av den tid som eleverna har deltagit i sådan lovskola som huvudmannen frivilligt har anordnat under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år. Enligt regeringen säkerställer en sådan reglering att elever i behov av lovskola får tillgång till sådan undervisning, samtidigt som regleringen inte innebär en onödig styrning av verksamheten. De huvudmän som hellre vill anordna lovskola t.ex. under läslovet eller påsklovet kommer att kunna räkna av den tid som eleven har deltagit i sådan lovskola från skyldigheten att anordna lovskola i juni efter avslutat läsår. Om en elev deltar i en av huvudmannen frivilligt anordnad lovskola i två veckor under perioden fr.o.m. augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 respektive 9 t.o.m. vårterminen påföljande år, ska huvudmannen inte behöva erbjuda eleven lovskola i juni det aktuella året. Den föreslagna regleringen medför stor frihet för huvudmannen att anordna lovskola när det passar bäst med hänsyn till lokala förhållanden. Vidare innebär förslaget att juli månad alltid kommer att vara undervisningsfri.

Lovskolan ska vara en del av grundskolan

Vidare framhåller regeringen i skälen för förslaget att det är av stor betydelse att lovskolans elever har samma rättigheter som när de får sin obligatoriska utbildning. Det rör sig exempelvis om rätten till stöd och särskilt stöd,

ämnesbehöriga lärare, aktivt lärarstöd, trygghet och studiero, tillgång till elevhälsa, fria skolmåltider, skolskjuts samt rätt till böcker och andra lärverktyg. Detta kan åstadkommas genom olika lagtekniska lösningar. Om lovskolan är en del av grundskolan blir ovan nämnda rättigheter direkt tillämpliga. Regeringen anser att det inte finns skäl att utreda om sådan lovskola som huvudmännen är skyldiga att erbjuda ska särskiljas från grundskolan. Även sådan lovskola som huvudmännen frivilligt anordnar, i syfte att den tid eleven deltar i sådan lovskola ska få räknas av mot en eventuell kommande skyldighet att erbjuda lovskola efter att eleven har avslutat årskurs 8 respektive 9, bör ingå i grundskolan.

Regeringen gav den 30 mars 2017 Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd till huvudmän som anordnar lovskola. Materialet ska tas fram enligt förslagen i propositionen, och om riksdagen fattar beslut enligt dem ska Skolverket färdigställa materialet. Materialet ska tydliggöra de förutsättningar som gäller för lovskolans verksamhet och därmed bidra till att lovskolan uppnår sitt syfte.

Det ingår i skyldigheten att erbjuda lovskola att informera om den

Regeringen bedömer att det inte bör införas en särskild bestämmelse i skollagen som innebär att huvudmän ska vara skyldiga att informera elever och deras vårdnadshavare om möjligheten att delta i lovskola. Genom att det införs en skyldighet för huvudmän att erbjuda elever lovskola ligger det enligt regeringen i sakens natur att de därigenom även är skyldiga att i god tid informera eleven om lovskolan.

En elev som accepterar ett erbjudande ska vara skyldig att delta

Regeringen bedömer att det är rektorn som bör besluta om en elev ska erbjudas lovskola. En elevs vårdnadshavare eller, om eleven är myndig, eleven själv bör kunna tacka nej till ett erbjudande om lovskola. Regeringen föreslår att det ska införas en bestämmelse i skollagen som innebär att en elev som accepterar ett erbjudande om lovskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev uteblir utan giltigt skäl från lovskolan ska rektorn, om det inte finns särskilda skäl, se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Regeringen konstaterar i skälen för förslaget att gymnasieskolan inte är obligatorisk till skillnad från grundskolan. Det finns alltså ingen skyldighet för en ungdom att genomgå en gymnasieutbildning. Den elev som väljer att börja i gymnasieskolan är dock skyldig att delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan uteblir utan giltigt skäl, ska rektorn enligt huvudregeln se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (15 kap. 16 § skollagen). I samband med att bestämmelsen infördes framhöll regeringen att elever som börjar i

gymnasieskolan förbinder sig att delta i all den verksamhet som ingår i gymnasieutbildningen (prop. 2009/10:165 s. 413). Samma synsätt kan enligt regeringen intas i förhållande till lovskola.

Eftersom lovskolan ska vara en del av grundskolan kommer bestämmelserna om trygghet och studiero även att vara tillämpliga i fråga om lovskolans verksamhet. Det innebär exempelvis att en lärare har rätt att visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass. Så får ske om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren. Under samma förutsättningar får en lärare besluta om kvarsittning, dvs. att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar (5 kap. 7 och 8 §§ skollagen). Eftersom lovskolan inte är en obligatorisk verksamhet för eleverna och bestämmelserna om skolplikt i 7 kap. skollagen inte omfattar denna verksamhet är däremot bestämmelserna om ansvar för att skolplikten fullgörs inte tillämpliga på lovskolan (se 7 kap. 20–23 §§). Således är det exempelvis inte möjligt för hemkommunen att förelägga en frånvarande elevs vårdnadshavare att se till att eleven fullgör lovskolan.

En huvudman ska ha rätt att bestämma vid vilken skolenhet lovskolan ska anordnas

Regeringen föreslår att det i skollagen införs en bestämmelse som innebär att en huvudman ska ha rätt att bestämma vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. Av bestämmelsen ska det också framgå att regleringen om att en elev har rätt att bli mottagen i en grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, inte är tillämplig på lovskola. Regeringen framhåller att huvudmän måste få de praktiska förutsättningar som krävs för att anordna lovskola. Det kan exempelvis vara nödvändigt för en huvudman att samla lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, för att på så sätt få en rimlig utformning av undervisningsgrupperna och även få tillgång till behöriga lärare. Med förslaget kommer det inte att finnas någon skyldighet för kommunen att i samband med lovskola placera en elev vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Det finns dock inget hinder mot att en kommun i samband med erbjudandet om lovskola hör efter om elevens vårdnadshavare har ett sådant önskemål.

En huvudman ska inom ramen för lovskolan erbjuda elever prövning för betyg

Regeringen föreslår att det i skollagen införs en bestämmelse som innebär att en huvudman är skyldig att erbjuda elever som gått ut årskurs 9 tillfälle till prövning för betyg i de ämnen som eleven fått undervisning i inom ramen för lovskolan. I propositionen anförs att elever som deltar i lovskola redan i dag

har möjlighet till prövning för betyg. En prövning innebär att det görs en ny bedömning av elevens kunskaper i relation till kunskapskraven i ämnet. Det finns emellertid skäl att gå ett steg längre när det gäller lovskolans elever och ge huvudmän en skyldighet att erbjuda eleverna en sådan prövning. På så sätt säkerställs att eleverna verkligen får möjlighet till prövning för betyg. Det finns skäl att framhålla att skyldigheten att erbjuda betygsprövning innebär att huvudmannen måste vidta de praktiska åtgärder som krävs för att prövningen ska kunna ske i anslutning till lovskolans verksamhet. Det är alltså inte tillräckligt att en huvudman erbjuder eleven en sådan prövning vid ett senare tillfälle. Vid betygsprövning gäller skollagens bestämmelser om betygssättning i tillämpliga delar (10 kap. 23 § andra stycket skollagen).

Prövningen för betyg kommer att avse sådana ämnen som eleven inte har fått godkänt slutbetyg i när hon eller han gick ut årskurs 9. Därmed har huvudmannen inte rätt att ta ut någon avgift för denna prövning (1 § förordningen [1991:1124] om avgifter för prövning inom skolväsendet). De gällande bestämmelserna om betygsprövning ger eleven rätt att begära att få genomgå prövning för betyg i de ämnen i vilka hon eller han redan har godkänt slutbetyg. I en sådan situation finns det ingen skyldighet för en huvudman att se till att prövningen kan ske i anslutning till lovskolan, utan prövningen får göras när det finns praktiska förutsättningar för det. Om eleven redan har ett godkänt slutbetyg i ämnet, har en huvudman rätt att ta ut en avgift enligt den nyss nämnda förordningen.

Enskilda huvudmän ska få tilläggsbelopp för elever i lovskola

Regeringen föreslår att den nuvarande bestämmelsen i skollagen om att en elevs hemkommun ska lämna tilläggsbelopp till enskilda huvudmän under vissa förutsättningar ska utökas till att även omfatta situationen när elever deltar i lovskola. För att ge enskilda huvudmän ekonomiska förutsättningar att bedriva fristående skolor är elevens hemkommun skyldig att ge huvudmannen bidrag för varje elev vid skolenheten. Bidraget består av ett grundbelopp, och i vissa fall kan huvudmannen även få bidrag i form av ett tilläggsbelopp. Ersättningen till fristående skolor bygger på den s.k. likabehandlingsprincipen, som innebär att bidrag ska bestämmas enligt samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelningen av resurser till den egna grundskolan. Grundbeloppet ska avse ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller som ska erbjudas modersmålsundervisning (10 kap. 37–39 §§ skollagen). Utgångspunkten enligt regeringen är att en enskild huvudman som anordnar sådan skola ska få bidrag för denna verksamhet av elevens hemkommun, och bidraget ska, i likhet med vad som gäller för modersmålsundervisningen, lämnas genom tilläggsbelopp.

Det ska vara möjligt att överlämna undervisning i lovskola på entreprenad

Regeringen föreslår att en huvudman ska få överlämna undervisning inom ramen för lovskola till en annan huvudman genom entreprenad för att skapa bättre förutsättningar för huvudmännen.

Skollagens bestämmelser om entreprenad har nyligen ändrats

Regeringen konstaterar i skälen för förslaget att möjligheten för en huvudman att sluta avtal med en annan huvudman om att den senare ska utföra uppgifter som gäller undervisning i grundskolan är begränsad. Fram till den 1 augusti 2016 fanns det enbart möjlighet för en enskild huvudman i grundskolan att överlämna uppgifter som avser modersmålsundervisning till en enskild fysisk eller juridisk person. Vidare finns det möjlighet för en huvudman att överlämna uppgifter som avser fjärrundervisning till staten (23 kap. 4 § skollagen). Genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 augusti 2016 har möjligheten att överlämna uppgifter som avser modersmålsundervisning utökats (prop. 2015/16:173, bet. 2015/16:UbU18, rskr. 2015/16:315). De nya bestämmelserna innebär att den tidigare begränsningen om att en sådan uppgift bara fick överlämnas av en enskild huvudman till en enskild fysisk eller juridisk person har tagits bort. Numera är det möjligt för samtliga huvudmän att överlämna sådana uppgifter. För att så ska kunna ske, krävs dock att huvudmannen har gjort vad som rimligen kan krävas för att anordna utbildningen inom den egna organisationen. Även uppgifter som avser studiehandledning på modersmål får överlämnas under motsvarande förutsättningar (23 kap. 3 a § skollagen).

De nya bestämmelserna om entreprenad gör det även möjligt att inom grundskolan överlämna uppgifter som avser fjärrundervisning i modersmål eller studiehandledning på modersmål till en annan huvudman. Även i denna del är möjligheten villkorad av att huvudmannen har gjort vad som rimligen kan krävas för att anordna utbildning inom den egna organisationen (23 kap. 4 § skollagen).

För att skapa bättre förutsättningar för huvudmännen bör det finnas en möjlighet att överlämna undervisning inom lovskola på entreprenad

Regeringen konstaterar vidare i skälen för förslaget att regeringen i samband med den senaste förändringen av entreprenadbestämmelserna bl.a. framhöll att utgångspunkten måste vara att utbildningen inom grundskolan ska bedrivas av huvudmannen själv och att det finns skäl att iakttä försiktighet när möjligheterna till entreprenad ska utvidgas. Samtidigt är det viktigt att tillräckliga möjligheter skapas för att komma till rätta med bristen på lärarresurser (prop. 2015/16:173 s. 18–19). En huvudman för grundskola kommer att vara skyldig att anordna lovskola även om enbart ett fåtal elever tackar ja till ett sådant erbjudande. Skyldigheten är vidare utformad på sådant sätt att det kommer att kunna uppstå stora variationer i vilken utsträckning som en huvudman behöver erbjuda lovskola. Denna omfattning kommer att kunna

variera från ett år till ett annat. Regeringen anför att vissa huvudmän kan komma att drabbas på ett oskäligt sätt om en skyldighet att anordna lovskola inte förenas med en möjlighet att lämna över verksamheten på entreprenad. Förutom att det enligt regeringen riskerar att ha en negativ inverkan på förutsättningarna att hitta lämpliga lärare, försvårar det möjligheten att ordna undervisningsgrupper med en lämplig storlek. Dessa faktorer riskerar att ha en negativ inverkan på lovskolans kvalitet, vilket skulle drabba eleverna.

Regeringen framhåller att skyldigheten att erbjuda lovskola är begränsad i tid och är förlagd utanför ordinarie skoltid. Redan i dag är det vanligt förekommande att lovskolan bedrivs i andra undervisningsgrupper och med andra lärare än under ordinarie skoltid. Vidare är lovskolans verksamhet inriktad på att elever ska få kompletterande undervisning i något eller några ämnen. Därmed finns inte samma behov av kontinuitet som i fråga om ordinarie utbildning. Mot bakgrund av dessa förhållanden anser regeringen att det finns övervägande skäl att införa en bestämmelse som gör det möjligt för huvudmän att överlämna undervisning inom lovskola på entreprenad. Regeringen anser att det saknas skäl att förena möjligheten till att sluta entreprenadavtal med ett krav på att huvudmannen först ska ha vidtagit rimliga åtgärder för att försöka lösa frågan inom den egna organisationen.

Regeringen framhåller vidare att syftet med att låta lovskola utgöra en del av grundskolan är att säkerställa att lovskolans elever har samma rättigheter som när de får sin obligatoriska utbildning. Det är viktigt att dessa rättigheter inte försvagas i samband med att lovskolan läggs ut på entreprenad, och av den anledningen finns det skäl att iaktta viss försiktighet vid införandet av en sådan möjlighet. Den som har bäst förutsättningar att tillgodose de rättigheter elever kommer att ha i samband med lovskola bör vara en huvudman som redan bedriver en skolverksamhet. Av den anledningen bör möjligheten att överlämna lovskola på entreprenad begränsas till en annan huvudman (kommunal eller enskild).

Behandling av personuppgifter och frågor om sekretess vid entreprenad

Regeringen noterar vidare i skälen för förslaget att den ytterligare hantering av personuppgifter som möjligheten till entreprenad kommer att föra med sig enbart innebär begränsade risker för de intressen som personuppgiftslagen (PUL) avser att skydda. Hanteringen av personuppgifter får därmed enligt regeringen anses stå i rimlig proportion till den nytta som förslaget förväntas medföra. Ett entreprenadförhållande påverkar vidare inte det skydd i form av sekretess eller tystnadsplikt som finns för känsliga uppgifter om en elev inom skolväsendet.

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att föreslå kompletterande regleringar för behandling av personuppgifter inom utbildningsområdet, med undantag för forskningsverksamhet. Syftet är att regleringen ska möjliggöra en ändamålsenlig behandling av personuppgifter inom utbildningsområdet samtidigt som den skyddar den enskildes fri- och

rättigheter (dir. 2016:63). Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2017.

Skolväsendets förhållande till lagen om offentlig upphandling

Regeringen anför därutöver i skälen för förslaget att frågan om skolväsendets förhållande till lagen om offentlig upphandling (2016:1145), förkortad LOU, inte påverkas av förslaget, då det redan inom ramen för dagens bestämmelser finns möjlighet för offentliga huvudmän att överlåta uppgifter på entreprenad till enskilda (23 kap. skollagen). Regeringen redovisade dock i propositionen Fjärrundervisning och entreprenad – nya möjligheter för undervisning och studiehandledning på modersmål (prop. 2015/16:173 s. 32) att det rådde delade uppfattningar i frågan huruvida kommuners och landstings överlämnande av uppgifter inom utbildning på entreprenad omfattades av det dåvarande nationella regelverket för offentlig upphandling. Regeringen ansåg att frågan hur den tidigare lagen (2007:1091) om offentlig upphandling skulle tolkas var en tillämpningsfråga som fick lösas i praxis. Den 8 november 2016 lämnade vidare Valfärdsutredningen ett delbetänkande (SOU 2016:78) där det föreslås bl.a. att det i den nya lagen om offentlig upphandling ska införas ett nytt kapitel, 19 a kap., som bl.a. ska gälla vid upphandling av vissa utbildningstjänster. I betänkandet görs bedömningen att viss utbildning enligt skollagen inte utgör en ekonomisk verksamhet. Med anledning av det beslutade regeringen den 1 december 2016 tilläggsdirektiv till utredningen Bättre möjligheter till fjärrundervisning och undervisning på entreprenad (U 2015:09). Enligt tilläggsdirektiven ska utredaren bedöma hur entreprenad inom skolväsendet förhåller sig till LOU. Utredaren ska, vid behov, ta ställning till om möjligheterna i LOU och Valfärdsutredningens förslag, tillsammans med andra samarbetsformer, är tillräckligt flexibla och effektiva för att huvudmännen ska kunna tillhandahålla eleverna lika tillgång till utbildning av god kvalitet och vid behov utreda och föreslå lämpliga författningsändringar som bedöms vara möjliga med hänsyn till EU-rätten. Uppdraget ska redovisas senast den 30 maj 2017 (dir. 2016:107). När det gäller enskilda huvudmän konstaterar regeringen att utgångspunkten är att de inte omfattas av LOU.

Det bör inte införas en skyldighet att erbjuda specialskolans elever lovskola

Regeringen föreslår att det inte bör införas en skyldighet för huvudmannen för specialskolan att erbjuda lovskola till de elever som har gått ut specialskolans årskurs 10 utan att bli behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Regeringen anser att bl.a. kostnader för skolskjuts och elevhem och det faktum att huvudmannen måste ges rimliga förutsättningar att kunna anlita personal med rätt behörighet måste utredas närmare innan det är möjligt att ta ställning till om det ska införas en lovskola för specialskolans elever. Därför anser regeringen att det för närvarande inte finns underlag för att lämna förslag om att införa en skyldighet för huvudmannen att erbjuda lovskola i specialskolan.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 augusti 2017. Regeringen anser att varje elev som når behörighet och därmed kan påbörja en gymnasieutbildning är en vinst såväl för den enskilda individen som för samhället. Av den anledningen är det angeläget att lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Samtidigt måste huvudmännen ges rimliga förutsättningar att vidta de åtgärder som krävs för att kunna erbjuda lovskola. Mot denna bakgrund bör lagändringarna träda i kraft den 1 augusti 2017. Det innebär att det första tillfället som skyldigheten att erbjuda lovskola kan infalla är i juni 2018. Den tid en elev deltar i sådan lovskola som en huvudman frivilligt anordnar fr.o.m. augusti 2017 får dock räknas av från ett erbjudande om lovskola eller kan leda till att lovskola inte behöver erbjudas i juni 2018.

Motionen

Regeringens lagförslag

I motion 2016/17:3658 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) föreslås att riksdagen avslår propositionen. Motionärerna anser att det är mer effektivt att lägga de resurser som går till lovskolan på det ordinarie läsåret. En skyldighet för kommuner som inte på frivillig grund driver lovskola att ordna lovskola skulle i värsta fall enligt motionärerna kunna dränka den vanliga undervisningen på resurser och stödinsatser.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag

Utskottet konstaterar att regeringen genom statsbidrag har uppmuntrat huvudmän att på frivillig väg anordna undervisning under skollov och att erfarenheterna visar att det ger en bra möjlighet för elever som behöver extra tid att nå kunskapskraven till gymnasieskolans nationella program. Utskottet noterar emellertid att alla elever som har behov av lovskola inte ges en sådan möjlighet. Utskottet anser att alla elever ska ha möjlighet att nå de kunskaper man behöver och välkomnar därför regeringens förslag att införa en skyldighet för huvudmännen att erbjuda lovskola som gäller för elever som har behov av det i årskurs 8 och 9 för att kunna uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Utskottet vill framhålla det positiva i skyldigheten att erbjuda lovskola, då den syftar till att öka andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program och till att öka likvärdigheten i skolan. Utskottet anser med det anförda att förslaget är väl avvägt. Utskottet tillstyrker därmed regeringens proposition 2016/17:156 punkt 1 och avstyrker motion 2016/17:3658 (SD).

Lagteknisk samordning med proposition 2016/17:143

Regeringen föreslår i propositionens förslagspunkt 2 ändringar i 10 kap. 3 § skollagen. Bestämmelsen är också föremål för ändringsförslag i proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och näraliggande frågor som bereds av utskottet parallellt med detta ärende. För att uppnå en lagteknisk samordning mellan förslagen behandlar utskottet förslagspunkt 2 i betänkande 2016/17:UbU23 när det gäller riksdagens beslut att anta de nyssnämnda förslagen. Utskottet har i detta ärende gjort den sakliga prövningen av förslaget och tillstyrker det. Det anförda innebär att utskottet förordar att riksdagen godtar det utskottet anför om regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som innehåller begäran om tillkännagivanden med anledning av propositionen.

Rätten till lovskola m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillkännagivanden om rätten till lovskola m.m.

Jämför reservation 2 (M, C, L, KD).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:3705 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att lovskola ska gälla elever i årskurs 6–9. Motionärerna framhåller att erfarenheten visar att ju tidigare stödet till eleverna sätts in desto mer effektiva är åtgärderna och att förslaget om lovskola därför bör kompletteras till att omfatta även årskurs 6 och 7. Motionärerna föreslår vidare att alla elever som riskerar att inte uppnå eller inte har uppnått gymnasiebehörighet ska ha rätt till lovskola (yrkande 2). Vidare begärs att lovskola ska få anordnas under alla årets lovtillfällen (yrkande 3). Motionärerna framhåller även att det behöver vidtas effektiva åtgärder för att garantera att det finns tillräckligt många kvalificerade lärare som kan undervisa i lovskolan (yrkande 4). Det handlar bl.a. om hur lärarutbildningen ska utformas så att studenter ska kunna bidra till undervisningen och hur man kan skapa fler karriärvägar. Motionärerna begär vidare att hindren mot att lovskola ska kunna bedrivas på entreprenad och som fjärrundervisning undanröjs (yrkande 5). Motionärerna påpekar bl.a. att reglerna inte får utformas så att samverkan mellan kommunala och fristående skolor hindras och att det måste vara möjligt att använda fjärrundervisning på ett effektivt sätt.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motion 2016/17:3705 (L, M, C, KD) yrkandena 1–3 om att inkludera även årskurs 6–7 i lovskolan, att alla elever som behöver det ska ha rätt till lovskola och att lovskolan ska få anordnas under alla årets lovtillfällen vill utskottet framhålla följande. Det grundläggandet skälet för att införa en skyldighet att erbjuda lovskola är att alla elever i behov av det ska få rätt till sådan undervisning och att regleringen förväntas bidra till att skapa en mer jämlik skola. Lovskolan ska anordnas under minst 50 timmar i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och 9, och huvudmän som hellre vill ordna lovskola under annan del av läsåret kommer att kunna räkna av den tid som eleven har deltagit i sådan lovskola. Juli månad kommer dock att vara undervisningsfri. Utskottet, som ovan har bedömt att förslaget om skyldighet att erbjuda lovskola är väl avvägt, avstyrker motionsyrkandena med det anförda.

Utskottet konstaterar vidare att förslaget om lovskola kommer att medföra vissa utmaningar att rekrytera behöriga lärare och enligt utskottets mening är därför reformerna under senare år för att möta behovet av behöriga och legitimerade lärare, både på kort och på lång sikt, särskilt viktiga. Utskottet noterar även att det har ansetts vara uppskattat bland lärare att undervisa i lovskola och att dess speciella karaktär kan förväntas bidra till att underlätta rekryteringen av lärare. Genom förslagen att en huvudman ska ha rätt att bestämma vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas och att undervisning inom lovskolan kan överlämnas på entreprenad ges enligt utskottet ökade möjligheter att hantera en lokal brist på lärarresurser och att ordna undervisningsgrupper med lämplig storlek. Utskottet konstaterar vidare att lovskola enligt förslaget ska anses vara en del av grundskolan och att fjärrundervisning får överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 4 § skollagen. Utskottet hänvisar till vad som har anförts och anser att det inte behövs någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 2016/17:3705 (L, M, C, KD) yrkandena 4–5. Motionsyrkandena avstyrks.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3658 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) och
avslår proposition 2016/17:156 punkt 1.

Ställningstagande

Vi anser att det är mer effektivt att lägga de resurser som ska gå till den s.k. lovskolan på det ordinarie läsåret. En skyldighet för kommuner, som inte på frivillig grund driver lovskola, att ordna lovskola skulle i värsta fall kunna dränera den vanliga undervisningen på extra resurser och stödinsatser. Den förhållandevis begränsade tid som den föreslagna skyldigheten att ordna lovskola gäller, blir i många fall ineffektiv. Att lägga resurserna på den ordinarie undervisningen ger mer effekt. Ett annat problem med skyldigheten att anordna lovskola är lärarbristen på vissa håll i landet. Det är meningslöst att bedriva lovskola med lärare som inte är behöriga att sätta betyg. Skolhuvudmän bör inte tvingas till denna verksamhet.

Mot bakgrund av det anförda yrkar vi avslag på propositionen.

2. Rätten till lovskola m.m., punkt 2 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Betty Malmberg (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M), Maria Stockhaus (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3705 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkandena 1–5.

Ställningstagande

Erfarenheten visar att ju tidigare stöd till elever sätts in desto mer effektiva är åtgärderna, och det är därför olyckligt att regeringen väljer att begränsa förslaget om lovskola till årskurs 8 och 9. Förslaget bör kompletteras med att omfatta även årskurs 6 och 7. Regeringen gör vidare en alltför snäv begränsning av vilka elever som ska omfattas av lovskolan. Vår uppfattning är att huvudriktningen måste vara att alla elever som inte har uppnått eller som riskerar att inte uppnå gymnasiebehörighet ska ha rätt till lovskola. Vi anser även att begränsningen att lovskolan ska anordnas i juni är alltför snäv. Regeringen bör återkomma med ett förslag som gör det möjligt för en huvudman, som måste anordna lovskola, att göra det även utöver juni månad.

Förslaget innebär att behovet av lärare kommer att öka. Regeringens åtgärder för att motverka lärarbristen har dock visat sig inte ge någon effekt och har i vissa fall t.o.m. förstärkt lärarbristen. Det gäller t.ex. lärarlönelyftets utformning och bristerna i utbyggnaden av platser till lärarutbildningen. Det behöver därför vidtas effektiva åtgärder för att garantera att det finns tillräckligt många kvalificerade lärare som kan undervisa i lovskolan. Det handlar bl.a. om hur lärarutbildningen ska utformas så att studenter ska kunna bidra till undervisningen och om att skapa fler karriärvägar.

Vi delar regeringens uppfattning om att en huvudman ska få överlämna undervisningen inom ramen för lovskola till en annan huvudman genom entreprenad. Vi vill dock påpeka att reglerna inte får utformas så att samverkan mellan kommunala och fristående skolor hindras. Det måste också vara möjligt att använda fjärrundervisning på ett effektivt sätt för att ytterligare bidra till att motverka lärarbristen och utnyttja de befintliga lärarresurserna så effektivt som möjligt.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Behandlingen av förslagspunkt 2 avser godtagande av lagförslaget. Behandlingen av det lagtekniska antagandet görs i betänkande 2016/17:UbU23.

Följdmotionerna

2016/17:3658 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

Riksdagen avslår proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola.

2016/17:3705 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lovskola ska gälla elever i årskurs 6, 7, 8 och 9 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla elever som riskerar att inte uppnå eller inte har uppnått gymnasiebehörighet ska ha rätt till lovskola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lovskola ska få anordnas under alla lovtillfällen på året och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler kvalificerade lärare som kan undervisa i lovskolan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja alla hinder mot att lovskola ska kunna bedrivas på entreprenad och som fjärrundervisning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 1 kap. 3 §, 10 kap. 1, 3, 23 och 39 §§ och 23 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 10 kap. 23 a–23 f §§ och 23 kap. 4 a §, och närmast före 10 kap. 23 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
3 §¹

I denna lag avses med

- elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,
- fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,
- fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,
- fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,
  - *lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,*
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
- undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inlärande och utvecklande av kunskaper och värden, och

¹ Senaste lydelse 2015:194.

- utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

10 kap.

1 §

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–13 §§),
- bestämmelser om betyg (14–23 §§),
  - bestämmelser om lovskola (23 a–23 f §§),
- bestämmelser om grundskola med offentlig huvudman (24–34 §§),
och
- bestämmelser om fristående grundskola (35–41 §§).

3 §

Grundskolan ska ha nio årskurser. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

I grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första stycket, eller

2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskolan ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

23 §

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan.

Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § första stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett.

Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen.

Lovskola

23 a §

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar

att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §

En huvudman ska, om inte annat följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 c §

Lovskolans verksamhet får omfatta högst åtta timmar per dag och får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar. Lovskolan får avbrytas om syftet med undervisningen uppnås på kortare tid än ett erbjudande enligt 23 a eller 23 b § omfattar.

23 d §

En elev som accepterar ett erbjudande om lovskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i lovskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

23 e §

Huvudmannen bestämmer vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. På lovskola tillämpas inte 25 och 30 §§.

23 f §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om lovskola.

39 §²

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning. Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara

Tilläggsbelopp ska lämnas för elever som

- 1. har ett omfattande behov av särskilt stöd,*
- 2. ska erbjudas modersmålsundervisning, eller*

² Senaste lydelse 2016:550.

individuellt bestämt utifrån elevens behov.

3. *deltar i lovskola.*

Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

23 kap.

4 a §

Inom grundskolan får uppgifter som avser undervisning i lovskola enligt 10 kap. 23 a och 23 b §§ överlämnas till en annan huvudman på entreprenad.

5 §³

Om det finns särskilda skäl får regeringen efter ansökan av en kommun, ett landsting eller en enskild huvudman i andra fall än som anges i 2 och 3 a–4 §§ medge att kommunen, landstinget eller den enskilde huvudmannen får överlämna åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

Om det finns särskilda skäl får regeringen efter ansökan av en kommun, ett landsting eller en enskild huvudman i andra fall än som anges i 2 och 3 a–4 a §§ medge att kommunen, landstinget eller den enskilde huvudmannen får överlämna åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2017.

³ Senaste lydelse 2016:761.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2017:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2016/17:143 Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadium av årskurs 7–9.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

1 grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första stycket, eller

2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskola ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.